

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Eğitim hakkı, Anayasa'nın 42. maddesi ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca yalnızca okula erişimi değil, aynı zamanda öğretimin niteliğini, sürekliliğini ve eşitlik temelinde yürütülmesini kapsayan temel bir haktır. Eğitim hakkının korunması, öğretmenlerin mesleki güvencesi, norm kadro hesaplamalarının şeffaflığı ve öngörülebilirliği, atama süreçlerinde adalet, okulların fiziki kapasitesi ile öğrencilerin anadilde eğitim hakkının güvence altına alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın son dönemdeki norm kadro ve resen atama uygulamaları, öğretmenleri mağdur etmekte ve öğrencilerin eğitim hakkını doğrudan zedelemektedir. Eğitim Sen'in saha raporları;

- Norm kadro güncellemelerinin zamanında yapılmadığını,
- İlçe grup belirlemelerinin coğrafi gerçeklerle bağdaşmadığını,
- Resen atama uygulamalarının öğretmenleri ikametlerinden yüzlerce kilometre uzaklıktaki ilçelere göndermekte olduğunu,
- Bakanlık yetkililerinin kamuoyuna yaptığı "30-40 km mesafe" açıklamalarının sahadaki uygulamalarla çeliştiğini,
- Zonguldak'ta Çaycuma'dan Alaplı, Ereğli, Devrek ve Kilimli'ye; Türkiye genelinde ise 250-300 km ve üzeri mesafelere resen atamaların yapıldığını ortaya koymaktadır.

Bu uygulamalar öğretmenlerin aile bütünlüğünü parçalamakta, maddi ve psikolojik yüklerini artırmakta, öğrencilerin ise sürekli değişen öğretmenlerle pedagojik sürekliliğini kaybetmesine neden olmaktadır. Ayrıca rehber öğretmen normu için öngörülen yüksek öğrenci eşikleri, öğrencilerin psikososyal destek ve yönlendirme hizmetlerine erişimini engellemektedir. Örneğin Çaycuma'daki 69 okulun yalnızca 25'inde rehber öğretmen bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde (Yüksekova, Şemdinli, Çukurca, Derecik) taşımali eğitim sistemi fiilen iflas etmiştir. Servis tedarikindeki aksaklıklar, ağır kış koşulları ve ulaşım güvenliği sorunları nedeniyle binlerce öğrenci okula düzenli erişememekte, eğitim hakkı fiilen ortadan kalkmaktadır. Yüksekova'da köy ve mezralardan ilçe merkezine günlük yolculuk saatler sürmekte, Şemdinli'de kış aylarında yolların kapanması nedeniyle çocuklar haftalarca

okula gidememekte, Çukurca ve Derecik'te ise yolların sık sık ulaşımına kapanması öğrencilerin eğitime erişimini ciddi biçimde aksatmaktadır. Aileler çocuklarını kimi zaman yürüyerek, kimi zaman traktörle, kimi zaman da başka köylerde barındırarak okula göndermek zorunda kalmaktadır. Bu tablo yalnızca eğitim hakkını değil, çocuk güvenliği ve eşit yurttaşlık hakkını da ihlal etmektedir.

Bütün bu yapısal sorunlara ek olarak, Kürtçe anadilde eğitim hakkının tanınmaması, bölgedeki öğrenciler için en temel eşitsizliklerden birini oluşturmaktadır. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve UNESCO'nun çok dilli eğitim politikaları, çocukların kendi anadillerinde eğitim görmesinin bilişsel gelişimlerini, akademik başarılarını ve kültürel kimliklerini güçlendirdiğini vurgulamaktadır. Türkiye'de ise Kürtçe anadilde eğitim hakkı önündeki engeller; mevzuattaki sınırlamalar, öğretmen yetiştirme eksiklikleri, müfredat ve materyal yetersizlikleri, ölçme-değerlendirme sisteminin tek dilliliğe dayalı olması ve idari engeller şeklinde devam etmektedir.

Eğitim hakkının özüne uygun, eşitlikçi ve bilimsel bir eğitim sistemi için norm kadro ve resen atama süreçlerinin adil biçimde yeniden düzenlenmesi, taşınalı eğitim yerine bölgeye özgü alternatif modellerin geliştirilmesi ve Kürtçe anadilde eğitim hakkının önündeki idari, hukuki ve altyapısal engellerin kaldırılması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Zonguldak'ta ve Türkiye genelinde öğretmenlerin 100 km ve üzeri mesafedeki ilçelere resen atanmasının gerekçesi nedir? Kamuoyuna açıklanan "30-40 km mesafe" beyanıyla bu çelişki nasıl açıklanacaktır?
2. İlçe grup belirlemelerinde coğrafi koşullar, ulaşım güvenliği ve öğretmenlerin aile bütünlüğü neden gözetimeilmemektedir? Bu kararların alınmasında bilimsel bir etki analizi yapılmış mıdır?
3. Norm kadro fazlası ilan edilip uzak ilçelere gönderilen öğretmenlerin kısa süre sonra aynı okullarda yeniden ihtiyaç olarak görülmesi, MEB'in planlama sisteminin hatalı olduğunu göstermektedir. Bu çarpıklığı gidermek için hangi tedbirler alınacaktır?
4. Rehber öğretmen normu için öngörülen öğrenci eşikleri gözden geçirilecek midir? Her okula öğrenci sayısından bağımsız olarak en az bir rehber öğretmen atanması yönünde bir düzenleme yapılacak mıdır?
5. Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde (Yüksekova, Şemdinli, Çukurca, Derecik) taşınalı eğitim fiilen iflas etmişken, öğrencilerin hâlâ kendi imkânlarıyla okula gitmek zorunda kalmalarının önüne geçmek için hangi somut adımlar atılacaktır? Hakkâri'de taşınalı eğitime alternatif modeller geliştirilmekte midir?
6. Hakkâri'de kış aylarında yolların kapanması nedeniyle haftalarca okula gidemeyen öğrencilerin telafisi için özel bir planlama yapılmakta mıdır?
7. Kürtçe anadilde eğitim için öğretim programı, öğretmen yetiştirme, materyal geliştirme ve mevzuat düzenlemelerini içeren bir yol haritası hazırlamış mıdır? Hazırlanmadıysa gerekçesi nedir?

8. Kürtçe anadilde eēitimin önündeki idari, hukuki ve altyapısal engellerin kaldırılması için pilot uygulamalar başlatılması planlanmakta mıdır? Varsa hangi illerde ve hangi kapsamda uygulanacaktır?
9. Resen atamalar sonucu aile düzeni bozulan ve maddi/psikolojik olarak yıpranan ēretmenlere yönelik destek mekanizmaları (psikolojik destek, barınma, yol tazminatı vb.) oluşturmayı planlıyor musunuz?
10. Eēitim politikalarının hazırlanmasında ēretmen sendikalarının, özellikle Eēitim-Sen'in sahadan aktardığı veriler dikkate alınmakta mıdır? Karar süreçlerine sendikaların etkin katılımı saēlanacak mıdır?